



2018-07-05

## **Ett urval av aktuella frågor för finansbolagen under 2017/2018**

### **Svenska institutet mot penningtvätt, Simpt**

Svenska institutet mot penningtvätt, Simpt, bildades 2016 och är ett samarbete mellan Finansbolagens Förening, Fondbolagens förening, Sparbankernas Riksförbund, Svensk Försäkring, Svenska Bankföreningen, Svenska Fondhandlareföreningen och Svenska försäkringsförmedlares förening.

Syftet med Simpt är att ta fram vägledning för de finansiella företagens tolkning och tillämpning av reglerna mot penningtvätt och finansiering av terrorism. Vägledningen tas fram av branschorganisationerna och deras medlemmar.

I november 2017 publicerades antagen vägledning inom allmän riskbedömning. I juni 2018 publicerades utkast till vägledning inom kundkännedom för öppen konsultation. Möjligheten för även andra än medlemmarna att lämna synpunkter på utkastet till vägledning är en viktig del på vägen mot en slutlig vägledning. Vägledningen växer fram gradvis. Under 2018 är målet att hantera de mest prioriterade frågeställningarna i penningtvättslagens respektive kapitel. Vägledningen finns på [www.simpt.se](http://www.simpt.se)

### **Leasingredovisning**

Inom International Accounting Standards Board (IASB) och Financial Accounting Standards Board (FASB) har nu slutfört projektet med att göra en översyn av reglerna för leasingredovisningen. För en närmare beskrivning av bakgrunden, se bilagan Regelverk, under kapitlet Redovisning av leasingavtal.

International Accounting Standards Board (IASB) publicerade i januari 2016 den nya redovisningsstandarden för leasingavtal benämnd IFRS 16 Leasingavtal. Standarden träder ikraft den 1 januari 2019 och tillämpas på räkenskapsår som startar nämnda datum eller senare. En förtida tillämpning av standarden är tillåten om även IFRS 15 Intäktsredovisning tillämpas.

I november 2017 publicerades i Official Journal att EU-kommissionen antagit den nya standarden IFRS 16 Leasingavtal. Beslutet att anta IFRS 16 Leasingavtal sker via en förordning (Kommissionens förordning (EU) 2017/1986) som innebär att förordningen till alla delar är bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater. IFRS

16 Leasingavtal ska tillämpas av alla företag (som har att följa Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1606/2002, dvs. i koncernredovisningen hos de noterade företagen) senast från och med den första dagen av deras första räkenskapsår som inleds den 1 januari 2019 eller senare.

Rådet för finansiell rapportering (Rådet) är normgivare på redovisningsområdet för de svenska företag som är noterade på en reglerad marknad. Rådet har beslutat att införa en möjlighet till undantag avseende IFRS 16 Leasingavtal i RFR 2 Redovisning för juridiska personer. De företag som väljer att tillämpa undantaget ska följa RFR 2 för redovisning av leasingavtal.

### **Ny kemikalielag**

Regeringen lade i februari 2018 fram en promemoria med vissa ändringar i reglerna om den nya kemikalieskatten som trädde ikraft i juli 2017. Syftet med lagen är att minska kemikalierna i produkter hos producenter. Även finansbolag som köper produkter (exempelvis mobiltelefoner och vitvaror), som omfattas av lagstiftningen, berörs av skatten och i vissa fall även av en rapporteringsskyldighet till Skatteverket. Ändringarna är bland annat föranledda av påtryckningar från Svenskt Näringsliv som påpekat för regeringen att fler företag måste kunna få samma status som en "registrerad lagerhållare". I promemorian föreslås att det införs en ny typ av skattskyldig för skatten, s.k. "registrerad mottagare". Som registrerad mottagare får godkännas den som i Sverige avser att yrkesmässigt från ett annat EU-land föra in eller ta emot skattepliktiga varor och som med hänsyn till sina ekonomiska förhållanden och omständigheterna i övrigt är lämplig som sådan mottagare. Skattskyldighet för registrerade mottagare inträder vid samma tidpunkt som för övriga icke lagerhållare, men dessa ska registreras av Skatteverket och lämna skattedeklarationer samlat för deklaraionsperioder.

Detta innebär i praktiken att redovisningstidpunkten inte blir så snäv som gällt hittills (5 dagar) för den som inte är registrerad lagerhållare. Det föreslås vidare att det undantag från skattskyldighetens inträde, som i dag finns för godkända lagerhållare, för varor som skattskyldighet tidigare inträtt för ändras till ett generellt undantag. Ändringen ska träda i kraft den 1 januari 2019.

### **Företagsbeskattning**

Regeringen lämnade den 3 maj 2018 en proposition till riksdagen som innebär att en begränsning av ränteavdrag för företag införs. Riksdagen antog regeringens förslag den 14 juni 2018.

Ränteavdragsbegränsningen innebär en breddning av bolagsskattebasen och kan därför kombineras med att bolagsskatten sänks till 20,6 procent från 2021.

Sänkningen till 20,6 procent sker i två steg. Reglerna syftar bland annat till att öka neutraliteten i beskattningen av eget respektive lånat kapital men innehåller vissa undantagsregler för att minska negativa effekter för mindre företag. Reglerna är också motiverade av insatser på internationell nivå mot aggressiv skatteplanering. De nya bestämmelserna vilar på ett gemensamt EU-direktiv.

Enligt de nya reglerna gäller en generell begränsning av ränteavdrag i bolagssektorn enligt en så kallad EBITDA-regel med ett avdragsutrymme om 30 procent samt en alternativ förenklingsregel där beloppsgränsen sätts till fem miljoner kronor. Särskilda skatteregler införs för finansiella leasingavtal. Räntekomponenten i leasingavgiften ska brytas ut och bli föremål för reglerna om ränteavdragsbegränsning. Vissa tröskelvärden gäller. De nya reglerna träder ikraft den 1 januari 2019.

### **Nya bestämmelser om högkostnadskrediter samt marknadsföring av konsumentkrediter**

Den 1 september 2018 träder nya bestämmelser i konsumentkreditlagen (2010:1846) ikraft.

Högkostnadskrediter (snabblån) definieras som lån där den effektiva räntan är 30 % eller mer över referensräntan. Kreditköp är undantagna. För dessa lån införs ett räntetak för kreditränta och dröjsmålsränta om 40 % över referensräntan. Likaså kommer det att finnas ett kostnadstak om 100 % i kostnader av kreditbeloppet (låna 100 kr och betala tillbaka max 200 kr). Begränsningar införs i antalet gånger lånet kan förlängas. En varningstext måste anges i marknadsföringen att det är en högkostnadskredit.

Dessutom införs i lagen krav på måttfull marknadsföring för alla typer av konsumentkrediter. Kravet på måttfullhet gällde sedan tidigare men den valda konstruktionen i lagtexten innebär att man frångår systematiken i marknadsföringslagen genom att marknadsföringen av krediter inte längre ska utgå från genomsnittskonsument och transaktionstest. Bankföreningen hävdade i sitt remissvar att förslaget skulle medföra stor rättsosäkerhet för annonsörer och kreditgivare men detta hörsammades inte.

### **Kod för ansvarsfull kreditgivning på konsumentkreditmarknaden**

Branschen har ett viktigt ansvar att agera etiskt på kreditmarknaden. Med koden för ansvarsfull kreditgivning på konsumentkreditmarknaden tar bankerna och bankernas finansbolag ytterligare steg för att värna konsumenterna, verka för ett ökat förtroende för kreditmarknaden och gå före för god etik på konsumentkreditmarknaden.

Koden syftar till:

- En väl fungerande konsumentkreditmarknad.
- Att konsumenterna förstår när de ingår kreditavtalet vad det innebär och vad de har för förpliktelser.
- Att marknadsföring av konsumentkrediter inte är påträngande.
- Att branschen bidrar till att motverka överskuldssättning genom ansvarsfull kreditgivning.

Koden innehåller åtaganden om transparens och tydlighet om kostnader och erbjudanden, åtaganden om marknadsföring och marknadsföringsmetoder, krav på fakturors utformning, vad som bör gälla vid omläggning av krediter samt åtaganden om ansvarsfullt agerande när kunden inte kan betala.

Mycket av det som står i koden följer redan idag av god kreditgivningssed. Men på flera områden går bankerna före genom koden, nämns kan åtagandena kring fakturor och minimibelopp för betalningsalternativet delbetalning på faktura.

Koden har mottagits positivt av bl.a. Konsumentverket, vilket inte minst är välkommet i ljuset av att verket hösten 2018 kommer att göra en översyn av de allmänna råden till konsumentkreditlagen varvid bl.a. krav på fakturors utformning kommer att ställas.

### **Resegarantisystemet ändras**

Den 1 augusti 2018 träder en ny resegarantilag ikraft. Den innebär i korthet att arrangörer av paketresor ges ett val hur säkerhet ska ställas (garantier på samma sätt som idag eller t.ex. en försäkringslösning). När konsumenten redan fått ersättning genom sitt kreditkort ska en avräkning ske från konsumentens resegarantiersättning för att undvika dubbel ersättning.

Bankföreningen fick inte gehör för uppfattningen att kortföretaget borde få ta över kundens rätt till ersättning ur resegarantin. En fråga som uppstod var hur Kammarkollegiet som kommer att administrera resegarantierna ska veta att medel utgått från kortföretaget. Det fanns tankar om att bankerna skulle skriva intyg men detta skulle ha skapat en omfattande administrativ börda för kortutgivarna. En dialog inleddes med Kammarkollegiet som valde att följa Bankföreningens föreslagna modell med ett intygande direkt av resenären huruvida ersättning från kort eller försäkring utgått, dvs. inga intyg ska krävas från kortföretaget.

### **Avreglering av spelmarknaden**

Den svenska spelmarknaden avregleras från den 1 januari 2019. Spelmonopolet upphör och endast företag med licens får erbjuda svenska konsumenter spel. Vid kortbetalning blir betaltjänstleverantörerna skyldiga att blockera betalningar till



spelbolag som saknar licens och likväl agerar på den svenska marknaden. Detta ska ske genom blockering av en s.k. detaljhandelskod för spel.

Bankföreningen har ifrågasatt utformningen av bestämmelsen då kortbranschen påverkas negativt men också konsumenterna i vissa situationer. Konsumenter som själva söker upp lagliga utländska spelsajter som inte vänder sig till svenskar kan inte genomföra betalningar. Detaljhandelskods-systemet kan vidare lätt kringgå av oseriösa aktörer. En förbättring uppnåddes dock efter remissrundan i meningen att den nya Spelmyndigheten (nu Lotteriinspektionen, LI) åläggs hålla betaltjänst-leverantörerna underrättade om vilka som har licens enligt spellagen, något som från början inte var tanken.

Vidare har Bankföreningen haft ett utbyte med LI om hur man ska tolka det nya kravet att ett spelbolag ska kunna verifiera att spelarens medel kommer från hans eller hennes eget konto/kort. Att matcha alla betalningar för att undersöka om innehavaren av spelkontot och betalmedlet är densamma är praktiskt inte är möjligt och reglerna riskerade slå mot banker och kortutgivare som skulle få en konkurrensnackdel. Dialogen med LI har varit positiv och innebörden av bestämmelsen mjukas upp så kontoöverföring och kortanvändning möjliggörs.

### **Kreditprovningar**

Frågan om vilka krav som ska ställas på kreditprovningar aktualiserades i det s.k. H&M-målet i Högsta Förvaltningsdomstolen (5868-16). Konsumentverkets allmänna råd ställer krav på en djupgående kontroll av konsumentens ekonomi där konsumenten ska tillfrågas om inkomster, utgifter etc. Argumentet är att uppgifterna i kreditregister kan vara inaktuella och bl.a. inte tar höjd för livsförändringar.

Från branschen har ifrågasatts om den typen av frågor måste ställas om man på annat sätt – t.ex. genom kreditregister och scoring - kan säkerställa att konsumenten har förutsättningar att återbetala lånet.

H&M som inte ställt kompletterande frågor till kunden, utan litat till kreditupplysning och kontroll av tidigare betalningsförmåga visavi bolaget, fick rätt i Högsta Förvaltningsdomstolen. Domstolen yttrade att för den aktuella typen av kredit som omfattar köp av bolagets egna varor, för mindre belopp, och där varorna – kläder och hygienprodukter – är en del av vanliga levnadsomkostnader, bedömdes det inte nödvändigt att inhämta ytterligare upplysningar.

Konsumentverket går nu vidare med tillsynsärenden mot snabblånebolag där det går att låna större belopp och få ut dem som kontanter i syfte att få kraven på kreditprovningar för den typen av krediter prövade.



### **Översyn av konsumentkreditdirektivet**

EU-kommissionen har inlett arbetet att se över konsumentkreditdirektivet. Ett omfattande utredningsarbete ska göras och bl.a. kommer man att särskilt titta på säljmetoder, kreditprövningar, kreditregister, informationskrav, ångerrätt och rätten att återbetala i förskott. Mot slutet av 2018 kommer två konsultationer att genomföras där myndigheter och olika intressenter på marknaden kommer att ges möjlighet att besvara olika frågor. Utredningsarbetet ska vara färdigt i slutet av 2019. Då har kommissionen ett underlag för att lägga fram ett förslag om en revidering av konsumentkreditdirektivet. När ett sådant förslag mer exakt kommer är ännu oklart.